

УДК 81'373:811.111

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-933X/2025-XXIII-10>

ЕТИМОЛОГІЧНО ГЕТЕРОГЕННІ НЕТРАНСПОНУЮЧІ ПОСТПОЗИТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ

Кечеджі Оксана

старший викладач кафедри перекладу

ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

ORCID ID: 0009-0001-0250-7361

Стаття присвячена дослідженню етимологічно гетерогенних нетранспонуючих постпозитивних елементів англійської мови, які відіграють важливу роль у її лексичній системі та відображають історичні процеси розвитку мови. У роботі було окреслено актуальність порушеної проблеми. Особливу увагу приділено аналізу походження цих елементів, їх структурної специфіки та функціонального навантаження в сучасній англійській лексиці. У роботі досліджено особливості формування постпозитивних елементів, які є прикладами етимологічно гетерогенних мовних впливів із реліктових мов, французької та інших. У статті висвітлено теоретичні підходи до дослідження постпозитивних конструкцій, проаналізовано найбільш продуктивні типи нетранспонуючих постпозитивних елементів, їх використання у контекстах різних галузей сучасного життя англomовного соціуму.

Аналіз фактичного матеріалу дозволив встановити, що постпозитивні елементи не тільки зберігають історичні граматичні моделі, але й демонструють високу адаптивність у сучасному англomовному словотворі, особливо в спеціалізованих галузях, таких як медицина, технічна лексика тощо. Встановлено, що етимологічно гетерогенні словотворчі елементи виконують важливу семантичну роль, зберігаючи фокус на уточненні значення основної лексеми мови-реципієнта. У процесі аналізу було виявлено не тільки нові елементи, які з'явилися за останні декілька років, та їх здатність до інтеграції в нові сфери лексики та створення низки лексичних похідних, а й частотність використання вже наявних.

У висновку говориться, що вивчення постпозитивних елементів має перспективи у розширенні знань про мовні запозичення, механізми словотворення та еволюцію англійської мови. Результати статті можуть бути використані для створення більш точних лексиконів, що враховують функціональні зміни у словах. Крім того, аналіз дозволяє краще зрозуміти процеси словотворення в англійській мові, зокрема в спеціалізованих галузях.

Ключові слова: мова, вокабуляр, словотвір, лексичні інновації, нетранспонуючі елементи, постпозитивні елементи.

Kchedzhi Oksana

Senior Teacher at the Department of Translation

SHEI "Pryazovskyi State Technical University"

ETYMOLOGICALLY HETEROGENEOUS NON-TRANSPOSITIONAL POSTPOSITIVE ELEMENTS OF THE ENGLISH LANGUAGE: MODERN PATTERN AND TRANSLATION FEATURES

The article is devoted to the study of etymologically heterogeneous non-transpositional postpositive elements of the English language, which play an important role in its lexical system and reflect the historical processes of language development. The paper outlined the relevance of the problem

raised. Particular attention was paid to the analysis of the origin of these elements, their structural specificity and functional load in Modern English vocabulary. The paper investigated the features of the formation of postpositive elements, which are examples of heterogeneous linguistic influences of relic languages, French and others. The article highlights theoretical approaches to the study of postpositive constructions, analyzes the most productive types of non-transpositional postpositive elements, their use in the contexts of various branches of modern life of English-speaking society.

Analysis material allowed to establish that postpositive elements not only preserve historical grammatical models, but also demonstrate high adaptability in modern word formation, especially in specialized fields, such as medical, technical etc. It was found that etymologically heterogeneous word-forming elements perform an important semantic role, while maintaining a focus on clarifying the meaning of the main lexeme of the recipient language. The analysis revealed not only new elements that have appeared in the past few years and their ability to integrate into new areas of the lexicon, creating a number of lexical derivatives, but also the frequency using of already existing ones.

It was concluded that the study of postpositive elements has prospects in expanding knowledge about linguistic borrowings, word-formation mechanisms and the evolution of the English. The results of the article can be used to create more accurate lexicons that take into account functional changes in words. In addition, the analysis allows for a better understanding of the processes of word formation in in specialized fields.

Key words: language, vocabulary, word formation, lexical innovations, non-transpositional elements, postpositive elements.

Вступ. Англійська мова є однією з найбільш динамічних і глобально впливових мов світу, демонструючи унікальну гнучкість у формуванні та адаптації лексики. Одним із важливих аспектів її лексико-граматичної системи є використання постпозитивних елементів – компонентів, які приєднуються до основи, уточнюючи або розширюючи значення. Особливий інтерес становлять етимологічно гетерогенні постпозитивні елементи, оскільки вони є віддзеркаленням історичних і культурних впливів, що формували сучасну англійську мову.

Актуальність дослідження зумовлена швидким розвитком різних галузей суспільного життя що сприяє появі неологізмів, у тому числі й за участю морфем іншомовного походження, а також тим фактом, що етимологічно гетерогенні афікси є доволі численними та утворюють ряди лексичних інновацій. Саме тому певне коло питань залишається поза увагою науковців.

Наукова проблема полягає в тому, що постпозитивні елементи надають доволі об'ємний матеріал для лінгвістичних досліджень через їхню важливість для формування сучасної англійської лексики. Вивчення цих елементів є необхідним для розуміння механізмів словотворення, історичних запозичень та еволюції синтаксичних моделей. Крім того, сучасний стан англійської мови вимагає переосмислення традиційних підходів до аналізу цих явищ, особливо з урахуванням тенденцій до глобалізації та стандартизації мови.

Останні дослідження в галузі вивчення постпозитивних елементів англійської мови відображають різні ракурси аналізу. Наприклад, Pavlína Šaldová досліджує постмодифікацію, розглядаючи частотність постпозицій прикметників та їхню семантичну функцію, висвітлює семантичні зміни, які виникають через використання таких елементів у постпозиції, а також вплив текстових і референційних факторів на їхнє застосування [11]. Англійські науковці, зокрема Laurie Bauer, акцентували увагу на ролі цих елементів у деривації, словозміні та зазначають, що «постпозитивні елементи в англійській мові є унікальним прикладом збереження історичних граматичних структур у сучасному словотворенні» [9]. У своїх дослідженнях Ingo Plag висвітлює сучасні підходи до аналізу словотвору,

включаючи постпозитивні елементи [7]. Питання дериватології, а саме аналіз функцій словотвору в породженні й структурі тексту, розглядаються в роботі В. Ґрещук та О. Ґрещук [1]. Л.А. Дмитрук приділяє увагу аналізу особливостей морфологічного словотвору в англійській мові в різні історичні періоди [2]. М.М. Полюжин аналізує функціональний і когнітивний аспекти англійського словотворення [4]. У своїх розробках Н.А. Лебедева, Г.А. Бевзо, Г.Д. Малінська також торкаються питання сучасного стану словотвору на стику лексичних систем англійської та української мов [3].

Мета і завдання статті полягають у такому: провести аналіз історичних джерел, визначити походження етимологічно гетерогенних постпозитивних елементів, простежуючи їхній шлях із латини, французької та інших мов до сучасної англійської; класифікувати постпозитивні елементи за їхньою функціональною, граматичною та семантичною роллю у словотворі; зробити опис сучасного стану узусу постпозитивних словотвірних елементів сучасної англійської мови та дослідити продуктивність їх використання; зробити корпусний аналіз, тобто визначити частотність і контексти вживання постпозитивних елементів у корпусах сучасної англійської мови.

Об'єктом дослідження є нетранспонуючі постпозитивні елементи англійської мови, предметом – структурні, семантичні та функціональні характеристики етимологічно гетерогенних постпозитивних елементів, їх вплив на формування лексем сучасної англійської мови.

Це дозволяє зосередитися на аналізі походження та типології постпозитивних елементів, їх ролі у сучасному словотворенні, прагматичних функціях у різних стилях мови, частотності та умовах вживання в сучасному англійському мовленні, а також висвітлити процедуру теоретико-методологічного питання дослідження.

Результати та дискусії. Англійська мова як глобальна мова спілкування демонструє динамічний розвиток граматичної та лексичної систем. Однією з ключових особливостей англійської є використання постпозитивних елементів – компонентів, що приєднуються до основи слова після кореня, модифікуючи його значення або функцію. Вони є частиною складної системи словотворення й словозміни. Зокрема, постпозитивні елементи, які не змінюють частиномовної належності основного слова, тобто є нетранспонуючими, становлять значний інтерес для дослідників завдяки їхньому етимологічному та функціональному різноманіттю.

У статті зроблено спробу аналізу етимологічно гетерогенних нетранспонуючих постпозитивних елементів англійської мови за їх етимологією та функціями з урахуванням сучасного стану словотвору англійської мови та їх узусу. Під нетранспонуючими постпозитивними елементами ми розуміємо морфеми, які додаються до кореня або основи слова, але не змінюють його частиномовної належності. Вони, як правило, модифікують значення слова або уточнюють його семантику.

Нетранспонуючі постпозитивні елементи вирізняються тим, що, будучи частинами слова або сталих сполук, вони не змінюють його частиномовної належності. Наприклад, у словах *attorney-general*, *court-martial* або *passer-by* ці елементи лише уточнюють або конкретизують значення основного слова. Однак, попри їхню поширеність у сучасній англійській мові, питання походження, функцій і ролі цих елементів залишається недостатньо дослідженим. Це стосується як історичних аспектів (етимологія, запозичення), так і сучасного використання в контексті лексикографії та словотворення.

Природа цих елементів є особливо цікавою, оскільки вони демонструють етимологічну гетерогенність. Багато з них походять із латини, грецької, французької, німецької, італійської та інших мов, що відображає багатокультурну історію англійської. Наприклад,

постпозитивні елементи на кшталт *-general*, *-martial* чи *-by* формують сталі конструкції, характерні для різних сфер вживання, таких як право, військова справа, повсякденне життя.

Етимологічно постпозитивні елементи англійської мови мають різноманітне походження, що пояснюється історичними процесами впливу інших мов, таких як латинська (*-abilia* – «будь-які речі, що пов'язані із пам'яттю або спогадами», який виокремився від лексичної одиниці латинського походження *memorabilia*), грецька (*-cracy* – «влада, група людей, яка має владу», *-naut* – «міфічний мореплавець»), німецька (*-burger* позначає «будь-який бутерброд»), італійська (*-azzi* був виділений в результаті етимологічної реконструкції лексичної одиниці італійського походження *paparazzi*), французька (*-preneur* – «підприємець») та інші.

У сучасній англійській мові нові суфікси з'являються нечасто, оскільки граматичні елементи на кшталт суфіксів зазвичай формуються поступово протягом тривалого часу. Проте за останні п'ять років через низку світових подій (COVID, політичні ситуації, демографічні зміни тощо) відбувся перехід на онлайн-навчання, збільшилась кількість працівників-фрілансерів, які працюють віддалено, з розвитком технологій, інтернет-культури, соціальних медіа та попкультури виникли певні нові тенденції в словотворенні. Деякі з нових або нещодавно популяризованих постпозитивних елементів мають запозичене або адаптоване походження.

Останнім часом спостерігається частотне вживання етимологічно гетерогенного елемента *-tok*, який є частиною лексеми китайського походження *TikTok*, що позначає відеоплатформу для перегляду коротких відео. За участю зазначеного елемента утворилась низка похідних: *booktok* (спільнота TikTok, присвячена обговоренню книг); *cooktok* (відео про приготування їжі); *artok* (артспільнота TikTok) тощо.

BookTok is also primarily made up of women, providing many with the opportunity to talk about literature without fear of being lectured or belittled [10].

Please leave a comment to let us know who your favorite creators are on CookTok, as well as interesting content or hashtags that you follow [5].

Наведені приклади показують, що постпозитивний елемент *-tok* приєднується до іменників, утворюючи іменники, які позначають спільноти за вподобаннями. У наведених прикладах постпозитивний запозичений елемент є нетранспонуючим, оскільки лексичні інновації, утворені за його участю, залишаються вихідною частиною мови: $N + -tok > N$.

Наш емпіричний матеріал свідчить про дуже продуктивний постпозитивний елемент *-fluencer*, який має латинське походження та позначає те, що впливає на людей чи події. Він став використовуватися в нових словах, що стосуються людей або явищ, які мають вплив у певних сферах. За участю *-fluencer* останнім часом утворилась низка похідних слів: *microfluencer* (людина з меншою кількістю підписників, але високим рівнем взаємодії з ними); *nanofluencer* (особа з дуже невеликою аудиторією, але має значний особистий вплив у певних нішах); *brandfluencer* (людина, яка активно просуває певний бренд або продукцію через свій вплив); *beautyfluencer* (блогер, що популяризує косметику та моду); *fitfluencer* (блогер у сфері фітнесу); *foodfluencer* (той, хто займається популяризацією їжі, рецептів, кулінарії).

With learning stations and snap-worthy activations throughout the space, our Galentine's Day event gave BeautyFluencers plenty to post [12].

Словотвірний елемент *-fluencer* додається до різних термінів для позначення людей або явищ, що мають значний вплив у своїй сфері, особливо у цифровому середовищі, утворює іменники та є нетранспонуючим.

Окрім нових словотвірних елементів, які з'явилися останнім часом, також спостерігається тенденція до формування лексичних інновацій за участю вже існуючих. Так, постпозитивний словотвірний елемент грецького походження *-phobia*, який використовується для позначення страху або неприязні до чогось, завжди маркувався частотністю свого використання в системі англійської мови. Аналіз лексичних інновацій останніх років свідчить про те, що він і дотепер зберігає свою актуальність і перебуває в центрі словотвору сучасної англійської мови. Останнім часом за участю постпозитивного словотвірного компоненту *-phobia* з'явилась низка похідних термінів, що відображають сучасні явища та тенденції, а саме страхи та занепокоєння, пов'язані з технологіями, соціальними мережами тощо: *nomophobia* (страх залишитися без мобільного телефону або втратити зв'язок через нього); *FOMOphobia* (страх пропустити важливу подію або можливість, пов'язаний із синдромом втрачених можливостей); *selfiephobia* (уникання або страх робити селфі, можливо, через невпевненість у собі або неприязнь до цієї практики); *technoferencephobia* (страх того, що технології втручаються в особисте життя або стосунки, викликаючи занепокоєння щодо їхнього впливу); *climacophobia* (страх сходження).

*A Social Media Outage Was Associated with a Surge in **Nomophobia**, and the Magnitude of Change in Nomophobia during the Outage Was Associated with Baseline Insomnia [6].*

Ще одним вже відомим елементом французького походження є постпозитивний *-preneur*, який активно використовується для позначення підприємців у нішевих сферах. Він, як і словотвірний елемент *-phobia*, також продовжує демонструвати активну участь в утворенні лексичних інновацій у сучасній англійській мові. Семантика інновацій за його участю не змінилася та позначає підприємницьку діяльність у певній галузі: *mompreneur* (мама-підприємець); *solopreneur* (одиначний підприємець, який працює сам); *techpreneur* (підприємець у галузі технологій) тощо.

*A mom with a million-dollar mindset, Kelisha Mills has conquered fear and overwhelm to become the ultimate **mompreneur** [8].*

Емпіричний матеріал свідчить про зростання інтересу до вивчення постпозитивних конструкцій у сучасній англістиці, особливо з огляду на їхні функціональні й семантичні особливості в різних регістрах і текстових жанрах.

Висновки. Етимологічно гетерогенні нетранспонуючі постпозитивні елементи відіграють важливу роль у формуванні лексичного запасу англійської мови. Їх багатство та варіативність відображають історичний розвиток англійської мови та забезпечують її гнучкість і адаптивність у сучасних умовах, зберігаючи при цьому історичну та етимологічну спадщину. Подальші дослідження в цій галузі сприятимуть глибшому розумінню мовних процесів та історичних впливів на англійську мову. Отже, необхідність дослідження етимологічно гетерогенних нетранспонуючих постпозитивних елементів зумовлена їхньою ключовою роллю у словотворенні, збереженні історичних мовних моделей і відображенні культурних впливів на розвиток англійської мови.

Результати дослідження підтверджують, що здебільшого корпус постпозитивних словотворчих елементів походить з реліктових мов та французької. Однак з огляду на те, що останніми роками з'являється численна кількість соціальних мереж, розширюється діапазон мов-донорів словотвірних морфем.

Перспективою подальших розробок є аналіз етимологічно гетерогенних постпозитивних словотворчих елементів певної галузі сучасного соціуму.

Література:

1. Грещук В., Грещук О. Словотвір і текст : монографія. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т імені Василя Стефаника, 2022. 223 с.
2. Дмитрук Л.А. Особливості морфологічного словотвору в англійській мові в різні історичні періоди. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*. 2022. Том 33 (72). № 2. Ч. 1. С. 127–135.
3. Лебедева Н.А., Бевзо Г.А., Малінська Г.Д. Порівняльна лексикологія української та англійської мов. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*. 2022. Том 33 (72). № 2. Ч. 2. С. 45–52.
4. Полюжин М.М. Функціональний і когнітивний аспекти англійського словотворення. Ужгород : Закарпаття, 1999. 240 с.
5. Schnaubelt A. Cooktok. Creators and niche cooking communities on TikTok. URL: <https://vocal.media/feast/cooktok> (дата звернення: 05.01.2025).
6. Clocks Sleep. A Social Media Outage Was Associated with a Surge in Nomophobia, and the Magnitude of Change in Nomophobia during the Outage Was Associated with Baseline Insomnia. 2022 Sep 27. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9589948/> (дата звернення: 15.01.2025).
7. Ingo Plag. Word-Formation in English. *Cambridge University Press*. 2003. 240 p.
8. Kelisha Mills. *The Ultimate Mompreneur*. March 16, 2023. URL: <https://thebeyondwomanmag.com/kelisha-mills-the-ultimate-mompreneur/> (дата звернення: 14.01.2025).
9. Laurie Bauer. English Word-Formation. *Cambridge University Press*. 1983. 311 p.
10. Maisey Clunies-Ross. Opinion: BookTok and the future of media literacy. *The Collegian*. Nov 27, 2024. URL: <https://www.willamettecollegian.com/post/opinion-booktok-and-the-future-of-media-literacy> (дата звернення: 10.01.2025).
11. Pavlína Šaldová. Postpositives in English: in search of adjectives available. *Linguistica pragensia* 2021 (31) 2. P. 137–160.
12. Peter C. 3 Things We Learned from BeautyFluencers at Our Latest Event. March 2, 2023. URL: <https://www.landinginternational.com/3-things-we-learned-from-beautyfluencers-at-our-latest-event/> (дата звернення: 10.01.2025).

References:

1. Hreshchuk, V., & Hreshchuk, O. (2022). Slovotvir i tekst: Monohrafiia [Word formation and text: monograph]. Ivano-Frankivsk: Prykarpatskyi natsionalnyi universytet imeni Vasyliia Stefanyka. [in Ukrainian].
2. Dmytruk, L.A. (2022). Osoblyvosti morfolohichnoho slovotvoru v anhliiskii movi v rizni istorychni periody [Features of morphological word formation in the English language in different historical periods]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka*, 33(72), 2(1), 127–135. [in Ukrainian].
3. Lebedieva, N.A., Bevzo, H.A., & Malinska, H.D. (2022). Porivnialna leksykolohiia ukrainskoi ta anhliiskoi mov [Comparative lexicology of Ukrainian and English languages]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka*, 33(72), 2(2), 45–52. [in Ukrainian].
4. Poliuzhyn, M.M. (1999). Funktsionalnyi i kohnityvnyi aspekty anhliiskoho slovotvorennia [Functional and cognitive aspects of English word formation]. Uzhhorod: Zakarpattia. [in Ukrainian].
5. Schnaubelt, A. (2025). Cooktok. Creators and niche cooking communities on TikTok [Elektronnyi resurs]. Retrieved from: <https://vocal.media/feast/cooktok> (date of access: January 5, 2025) [in English].
6. Clocks, S. (2022). A social media outage was associated with a surge in nomophobia, and the magnitude of change in nomophobia during the outage was associated with baseline insomnia. PMC. Retrieved from: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9589948/> (date of access: January 15, 2025) [in English].
7. Plag, I. (2003). Word-formation in English. Cambridge: Cambridge University Press. [in English].
8. Mills, K. (2023). The ultimate mompreneur. Retrieved from: <https://thebeyondwomanmag.com/kelisha-mills-the-ultimate-mompreneur/> (date of access: January 14, 2025) [in English].
9. Bauer, L. (1983). English word-formation. Cambridge: Cambridge University Press. [in English].

10. Clunies-Ross, M. (2024). Opinion: BookTok and the future of media literacy. The Collegian]. Retrieved from: <https://www.willamettecollegian.com/post/opinion-booktok-and-the-future-of-media-literacy> (date of access: January 10, 2025) [in English].

11. Šaldová, P. (2021). Postpositives in English: In search of adjectives available. *Linguistica Pragensia*, 31(2), 137–160. [in English].

12. Peter, C. (2023). 3 things we learned from beautyfluencers at our latest event. Retrieved from: <https://www.landinginternational.com/3-things-we-learned-from-beautyfluencers-at-our-latest-event/> (date of access: January 10, 2025) [in English].